

Stanovisko školitele k disertační práci

Jméno a příjmení studenta	MgA. Tomáš Polenský, DiS.
Studijní program	Výtvarná umění
Obor	Multimédia a design
Forma studia	prezenční
Název teoretické části práce	Tvůrčí aspekty tzv. mluvících hlav v dokumentárním filmu
Název praktické části práce	<i>Neumlčené hlasy Beslanu</i> (2019, R: Tomáš Polenský)
Školitel	doc. MgA. Libor Nemeškal, Ph.D.

V rámci své disertační práce si doktorand Tomáš Polenský klade za cíl definovat tzv. mluvící hlavu jako legitimní prostředek dokumentárního filmu, obhájit jeho využití jako kreativního formálně-obsahového nástroje a na základě teoretické reflexe i praktických zkušeností vytvořit komplexní přehled tvůrčích aspektů mluvící hlavy.

V teoretické části práce se na základě rešerše pramenů a reakcí předních českých dokumentaristů i dokumentaristek autorovi daří vymezit pojem mluvící hlavy jako „*inscenovaný záběr hovořící lidské tváře vzniklý ze situace rozhovoru*“. Tato konkrétní definice následně umožňuje zasazení mluvící hlavy do kontextu dokumentárních modů Billa Nicholse, detailní porovnání s Dramatikou mluvící hlavy Víta Janečka a také rozmanitý výčet úhlů pohledu na danou problematiku.

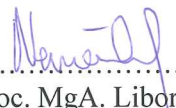
Součástí metodiky práce je konkretizace cílů výzkumné části, obhajoba výběru respondentů a detailní popis použité metody. Jako velice přínosný a originální zde vnímám zejména přístup autora-střihače k psanému textu. Při něm byla využita metoda papírkového stříhu k vytvoření „esejistického“ formátu na hranici odborného textu a audiovizuálního dokumentu. Tato metoda z mého pohledu skýtá výrazný potenciál opětovného využití (nejen) pro další teoretické práce studentů stříhové skladby.

Hlavním cílem výzkumné části je dle Tomáše Polenského „*obhajoba mluvící hlavy jako kreativního vyjadřovacího prostředku v dokumentárním filmu*.“ Ve výsledném tvaru „sestříhaných“ a dramaturgicky vybíraných polostrukturovaných rozhovorů s jedenácti českými dokumentaristy a dokumentaristkami však autor programově otevírá i celou škálu dalších témat a otázek. Snahy o jejich zodpovězení jsou přínosné a zajímavé nejen pro vytyčenou oblast mluvících hlav, ale dotýkají se často samotné podstaty dokumentárního filmu jako celku. Jednotlivé výpovědi se na některých místech doplňují, jinde však naopak dochází k jejich vzájemné negaci a srážkám, díky čemuž má čtenář pocit mnohvrstevného pohledu na zkoumanou problematiku.

Na sklonku loňského roku uspořádal Tomáš Polenský na půdě FMK interní projekci svého disertačního dokumentárního filmu *Neumlčené hlasy Beslanu*. Ten je praktickým vyústěním teoretického uvažování o možnostech a tvůrčích aspektech „mluvících hlav“ (zejména, ale nikoliv výlučně) na poli audiovizuálního dokumentu. Snímek svým tématem i formou vyvolal velice pozitivní odezvu u diváků a je z mého pohledu reprezentativním tvůrčím výstupem doktorského studia. V projektové části autor popisuje okolnosti vzniku tohoto projektu a dekonstruuje jednotlivé fáze realizace ve vztahu k dříve vytyčeným aspektům pohledu na mluvící hlavu.

Předložená disertační práce Tomáše Polenského je z mého pohledu v mnoha ohledech prací velice zdařilou. Z pozice školitele text doporučuji k obhajobě a pevně doufám, že se autorovi podaří připravit jej ke knižnímu vydání, jelikož za to v mnoha ohledech stojí!

Ve Zlíně dne 27. 9. 2019

.....
doc. MgA. Libor Nemeškal, Ph.D.